ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі ўніверсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 37 (673) | Аўторак, 22 снежня 1987 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

18-га снежня адбыўся агульнауніверсітэцкі адкрыты партыйны сход. Заслухана і абмеркавана справаздача партыйнага камітэта аб яго рабоце па кіраўніцтву перабудовай. З дакладам выступіў сакратар парткома М. І. Старавойтаў.

Матэрыялы са сходу чытайце на 2-й старонцы газеты.

Канферэнцыі

ТРАДЫЦЫЙНАЯ, ШТОГАДОВАЯ

Наш універсітэт з'яўляецца не толькі вядучай вышэйшай навучальнай установай Беларускага Палесся, але і займае перадавыя пазіцыі ў сваім рэгіёне па навуковых распрацоўках. На рахунку вучоных, выкладчыкаў, супрацоўнікаў і аспірантаў значная колькасць прац ёсць і сёлета. Прывядзём некаторыя папярэднія даныя. У юбілейным для краіны годзе выдадзена чатыры манаграфіі, тры падручнікі, апублікаваны 94 навуковыя артыкулы, у тым ліку 38 ва ўсесаюзных выданнях, дэпанліраваны 34 рукапісы, аўтарамі якіх з'яўляюцца члены універсітэцкага калектыву. У параўнанні з леташнім аб'ёмам у 1,4 разы павялічылася колькасць унутрывузаўскай друкаванай прадукцыі. Ва універсітэце выдадзена 74 работы агульным аб'ёмам 133,4 друкаванага аркуша.

Па выніках навукова-даследчай работы прафесарска-выкладчыцкага саставу за 1987 год на мінулым тыдні ва універсітэце праходзіла XVI навукова-практычная канферэнцыя. Працавалі 34 секцыі. Заслухана і абмеркавана звыш 350 дакладаў па грамадскіх, эканамічных, гістарычных, біялагічных, хімічных навуках, па педагогіцы і псіхалогіі, фізічнаму выхаванню, грамадзянскай абароне і медпадрыхтоўцы па праблемах завочнага навучання. Адметнасцю многіх дакладаў было тое, што іх тэматыка цесна ўвязвалася з юбілейнай датай — 70-годдзем Вялікага Кастрычніка, дасягненнямі савецкай навукі за гэты перыяд, задачамі па ажыццяўленню рашэнняў XXVII з'езда КПСС, наступных пленумаў ЦК КПСС, праблемамі сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, пытаннямі перабудовы.

У цэлым канферэнцыя прайшла на добрым арганізацыйным узроўні. Яна паслужыць справе актывізацыі далейшага развіцця навуковых даследаванняў ва універсітэце, больш эфектыўнаму ўкараненню іх вынікаў у вучэбны працэс і народную гаспадарку.

ПРЫМІЦЕ ЎДЗЕЛ

Адным з важнейшых напрамкаў развіцця вышэйшай школы з'яўляецца ўдзел выкладчыкаў і супрацоўнікаў ВНУ ў рашэнні актуальных задач вытворчасці. У апошні час з'явіліся новыя нетрадыцыйныя формы такога супрацоўніцтва. У г. Гомелі створаны гасразліковы гарадскі клуб навукова-тэхнічнай творчасці моладзі (НТТМ). Прадпрыемствы горада падаюць заяўкі на тэарэтычныя распрацоўкі або стварэнне неабходных ім прыстасаванняў.

Спецыялісты, жадаючыя удзельнічаць у гэтай рабоце, могуць заключыць дагавор з прадпрыемствам праз клуб НТТМ. Са спісам тэм можна азнаёміцца ў Савеце маладых вучоных і спецыялістаў універсітэта.

А. СІДАРАЎ,
старшыня Савета маладых вучоных і спецыялістаў ГДУ, асістэнт кафедры алгебры і геаметрыі.

ІМІ ГАНАРЫЦЦА УНІВЕРСІТЭТ

ТАКІ ПРОСТЫ ЗАПАВЕТ

Алена падставіла далонь пад белыя сняжынкі, якія кружыліся ў паветры ў сваім танцы. Некалькі зіхатлівых зорачак адразу ж ператварыліся ў маленькія халодныя кропелькі. Першы снег... Ён заўсёды прыносіць у душу дзяўчыны асаблівыя пачуцці: узнёсласць, радасць, чаканне цуда. І наогул Алена вельмі любіць прыроду ў любую пару года: няхай то будзе белая казачная зіма ці лета з яго пяшчотным і ласкавым сонейкам. На ўсё адгукаецца яе паэтычная душа. Тады і з'яўляюцца ў яе вершаваныя радкі аб прыгажосці роднага краю, непаўторнасці яго краявідаў. Захапленне паэзіяй пачалося яшчэ ў школе. Вершы Алены Шэвелевай друкаваліся ў часопісе «Бярозка», на старонках раённай газеты, а пазней, калі ўжо стала студэнткай гісторыка-філалагічнага факультэта ГДУ, і ва універсітэцкай шматтыражцы. І цяпер вось, у гэты зімовы вечар, калі навокал белае хараство, а паветра такое свежае, што хочацца дыхаць на ўсе грудзі, было на душы ў Алены па асабліваму лёгка. Хутка — Новы год, любімае свята, пасля —сесія, а там і канікулы — цудоўная пара. А кожны прыезд дамоў на студэнцкія канікулы для Алены заўсёды радасць. І не толькі таму, што зноў яна апынецца сярод родных, блізкіх, якія раскажуць ёй пра ўсе мясцовыя навіны, падрабязна распытаюць пра яе вучэбныя справы. Будзе яшчэ адна акалічнасць, якая прынясе нямала хвалюючых мінут. Гэта — сустрэча з любімай школьнай настаўніцай В. Ф. Слісавай, выкладчыцай рускай мовы і літаратуры Забродскай сярэдняй школы, што на Магілёўшчыне. Менавіта яна адыграла ў жыцці Алены Шэвелевай рашаючую ролю. Настолькі цікавымі, захапляльнымі былі яе ўрокі, што дзяўчынка яшчэ ў школе зрабіла свой канчатковы выбар — таксама буду настаўніцай. І цяпер, калі Алена з'яўляецца ўжо студэнткай 4-га курса беларускага аддзялення гісторыка-філалагічнага факультэта ГДУ, былая вучаніца В. Ф. Слісавай абавязкова завітае на канікулах у знаёмы дом, падзеліцца сваімі навінамі, распытае пра родную школу. Зноў прагучаць словы ўдзячнасці чалавеку, які дапамог адшукаць дзяўчыне сваю жыццёвую сцяжынку.

Аб тым, што Алена Шэвелева не памылілася ў выбары прафесіі, сведчаць яе выдатныя поспехі ў вучобе. З першага курса ў яе заліковай кніжцы — пяцёркі. А хіба можа чалавек, якому не падабаецца справа, абраная ім раз і назаўсёды, вучыцца толькі на выдатна? Не. У гэтым Алена ўпэўнена. Трэба ўсёй душой любіць дзяцей, трэба, каб яны гэта бачылі і плацілі табе такой жа любоўю. Тады педагог з цябе атрымаецца. Такі запавет дала А. Шэвелевай яе любімая настаўніца, і яму дзяўчына пастараецца быць вернай заўсёды.

Дзіцячыя сэрцы вельмі адчувальныя на дабрыню. У гэтым Алена пераканалася ў час сваёй работы мінулым летам у педатрадзе. Разам са сваімі сяброўкамі-аднакурсніцамі яна працавала выхавацельніцай вучняў 1—5 класаў у адным з піянерскіх лагераў Гомельскага раёна.

— Тады прыйшло адчуванне, што змагу знаходзіць у сваёй будучай педагагічнай рабоце неабходны кантакт з дзецьмі. Усё залежыць у першую чаргу ад мяне самой, — гаворыць Алена. — Я павінна быць ініцыятарам усяго таго, што можа зацікавіць дзяцей, дапамагчы раскрыць ім перад настаўнікам усе самыя лепшыя рысы. Так было, калі мы з дзяўчатамі арганізавалі і правялі для рабят «Дзень Нептуна», інсцэніравалі казкі...

Пакуль што студэнты 4-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта спрабавалі свае сілы ў педагагічнай рабоце ў час так званай пасіўнай практыкі ў школах горада: дапамагалі настаўнікам праводзіць з вучнямі пазакласную работу. У наступным семестры яны прыйдуць у школьныя класы, каб праводзіць урокі беларускай мовы і літаратуры самастойна. Сярод іх будзе таксама купалаўская стыпендыятка Алена Шэвелева. І калі яна з хваляваннем увойдзе ў клас, ёй прыйдуць на памяць словы любімай настаўніцы: «Любі дзяцей, вучыся бачыць у іх ўсё самае лепшае. Без гэтага нельга стаць сапраўдным педагогам...».

Т. ДУБЯК.
Фота А. Ульянкінай.

ПРЭМІІ ЗА РАСПРАЦОЎКІ

Падведзены вынікі рэспубліканскага конкурсу на лепшае тэхнічнае рашэнне па павышэнню тэхнічнага ўзроўню якасці і надзейнасці машын. Сярод яго пераможцаў — і прадстаўнікі нашага універсітэта. Работа калектыву ў саставе загадчыка кафедры фізікі цвёрдага цела прафесара В. А. Балакіна, дацэнта гэтай кафедры І. М. Мельнічэнкі, навуковых супрацоўнікаў У. А. Замятніна і М. П. Купрэева ўдастоена трэцяй прэміі.

У абласным конкурсе па павышэнню надзейнасці машын група спецыялістаў нашага універсітэта пад кіраўніцтвам прафесара В. А. Балакіна атрымала заахвочвальную прэмію за навуковую распрацоўку «Методыка павышэння зносатрываласці высокаскарасных вузлоў трэння».

Віншуем!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, кафедра філасофіі горача віншуюць асістэнта гэтай кафедры КРАЎЦОВУ Валерыю Іванаўну з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філасофскіх навук.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую педагагічную работу, падрыхтоўку маладых спецыялістаў, актыўную навуковую і грамадскую дзейнасць і ў сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння дацэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін ВЕРАМЕЙЧЫК Васіль Яўстратавіч узнагароджаны Ганаровай граматай рэктарата парткома і прафкома універсітэта.

З АГУЛЬНАУНІВЕРСІТЭЦКАГА ПАРТЫЙНАГА СХОДУ

ПЕРАБУДОВЕ — УСЕ РЭЗЕРВЫ

Ужо больш двух з палавінай гадоў у краіне шырокімі машабамі ідзе карэнная перабудова ва ўсіх сферах нашага жыцця. Гэта даволі складаны, сапраўды рэвалюцыйны працэс. Цяпер завяршаецца яго першы этап. Заканамерна Цэнтральны Камітэт КПСС паставіў перад партыйнымі арганізацыямі ўсіх звенняў задачу ўсебаковага і глыбокага аналізу вынікаў сваёй работы па ажыццяўленню перабудовы з мэтай яе далейшай актывізацыі, неадкладнага ўхілення меўшых месца прабелаў і недахопаў.

18-ГА СНЕЖНЯ ў актавай зале на свой адкрыты партыйны сход сабраліся і камуністы нашага універсітэта. Яны дэталёва абмяркоўвалі работу парткома па кіраўніцтву перабудовай.

Перш за ўсё трэба адзначыць: падрыхтоўка да гэтага сходу мела якасна новы падыход. Загадзя ва універсітэцкай шматтыражцы была змешчана анкета, у якой прадстаўлялася магчымасць камуністам, усім жадаючым выказаць свае думкі аб першых выніках перабудовы, аб тым, што ўжо цяпер неабходна зрабіць, каб яна ажыццяўлялася больш рашуча і паспяхова. Менавіта гэтага патрабуюць ад нас партыя і, у прыватнасці, Асноўныя напрамкі перабудовы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

На жаль, запоўненых анкет у партком паступіла не шмат. Гэта яшчэ раз сведчыць аб тым, што многія члены партыі, выкладчыкі, супрацоўнікі ГДУ, а таксама будучыя маладыя спецыялісты — студэнты яшчэ не пазбавіліся пасіўнасці, інертнасці, не сталі на шлях актыўнай жыццёвай пазіцыі. Разам з тым трэба адзначыць, што ў атрыманых парткомам запоўненых анкетах і проста запісках утрымліваліся сур'ёзныя крытычныя заўвагі па істотных упушчэннях парткома ў кіраўніцтве перабудовай, даваліся слушныя парады і рэкамендацыі. Усё гэта ўлічана і ўжо адыграла пэўную ролю ў падрыхтоўцы яго справаздачы да галоўнага партыйнага сходу юбілейнага года, знайшло адлюстраванне ў дакладзе, з якім выступіў сакратар парткома **М. І. Старавойтаў.**

СЁННЯ можна сказаць, што партком у нейкай ступені, большай або меншай, аказвае спрыяльны ўплыў на ўсе бакі універсітэцкай перабудовы, шукае новыя, больш дзейсныя і эфектыўныя формы і метады сваёй работы. Аднак дасягнутае ў ажыццяўленні пастаўленых шматгранных задач — толькі першыя крокі на тым вялікім шляху, які нам патрэбна прайсці, пастаянна павышаючы тэмп. Таму дакладчык апраўдана перш за ўсё скіраваў увагу на тыя пытанні і праблемы, якія патрабуюць неадкладнага вырашэння.

Даўно агульнавядома: поспех у любой справе перш за ўсё залежыць ад кадраў, іх кваліфікацыі, кампетэнтнасці. Паляпшэнне кадравага саставу універсітэта з'яўляецца першачарговым клопатам парткома. У гэтым напрамку зроблена нямала. Аднак атэстацыя і выбранне прафесарска-выкладчыцкага саставу, укамплектаванне факультэтаў, кафедр, іншых структурных падраздзяленняў лабаранцкім і дапаможным персаналам у далейшым патрабуе яшчэ больш сур'ёзнай адказнасці. Чалавек любога рангу павінен даваць максімальную аддачу на займаемай пасадзе, праяўляць дысцыплінаванасць, ініцыятыву і творчасць. Таму кадравай палітыцы ў дакладзе было адведзена значнае месца.

Шырокае асвятленне ў дакладзе і выступленнях знайшла работа парткома па далейшаму ўдасканальванню вучэбна-выхаваўчага працэсу, паглыбленню і пашырэнню універсітэцкай навукі, хутчэйшаму ўкараненню на ўсіх факультэтах і курсах студэнцкага самакіравання. Пры адчувальным недахопе вытворчых плошчаў цяпер, як ніколі раней, трэба з максімальнай карысцю выкарыстоўваць іх кожны квадратны метр. Між тым, у гэтай справе не ўсё яшчэ даведзена да вырашэння ўзнікаемых пытанняў.

Поспех работы парткома па кіраўніцтву перабудовай у цэлым залежыць ад вынікаў дзейнасці яго кожнага сектара. Асабліва вялікая адказнасць цяпер ускладваецца на камісію па кантролю адміністрацыі за якасцю вучэбна-метадычнай работы. Як зазначыў дакладчык, гэта камісія і яе старшыня член парткома У. І. Міроненка належнай актыўнасці пакуль што не праяўляюць. Гэта нічым не апраўдана, тым больш, што ў названую камісію ўваходзяць такія вопытныя выкладчыкі як загадчыкі кафедр М. І. Аляшкевіч, А. І. Кіеня, Р. Р. Лазько, дацэнты Б. І. Врублеўскі, А. П. Мяшчэрскі, сакратар партбюро факультэта фізвыхавання У. У. Макарэвіч. На этапе перабудовы вучэбна-метадычная работа патрабуе пастаяннай увагі да ўсяго новага, перадавога і яшчэ большай — да ўхілення недахопаў. Прыкметна павінен актывізаваць сваю дзейнасць у гэтай сувязі навукова-метадычны савет, які ўзначальвае член парткома, прарэктар па вучэбнай рабоце Л. А. Шамяткоў.

ЯК ВЫНІКАЕ са справаздачы парткома, з яго боку быў аслаблены кантроль за ажыццяўленнем навуковых распрацовак, укараненнем іх вынікаў у вучэбны працэс і вытворчасць. Нас прымушаюць задумацца і зрабіць сур'ёзныя вывады наступныя лічбы. За 1987 год, згодна народнагаспадарчага плана, наш універсітэт абавязаны быў забяспечыць эканамічны эфект ад укаранення сваіх навуковых распрацовак у памеры 2 млн. 850 тыс. рублёў. Па стану на 4-га снежня гэты рубеж не дасягнуты і на адну трэць. Яшчэ ніжэйшыя паказчыкі па эканамічнаму і фізічнаму факультэтах. Яны склалі адпаведна 8,6 і 20,3%.

З боку партыйнага камітэта яшчэ не адчуваецца сапраўднай заклапочанасці аб развіцці студэнцкай навукі. Будучых маладых спецыялістаў з першых гадоў навучання ва універсітэце трэба смялей далучаць да ўдзелу ў разнастайных конкурсах, выстаўках, навуковых семінарах, у распрацоўцы дзяржбюджэтных і гаспдагаворных тэм кафедр. Без гэтага сёння нельга падрыхтаваць высокакваліфікаванага спецыяліста.

У полі зроку парткома, як і рэктарата, грамадскіх арганізацый пастаянна знаходзяцца галоўныя моманты прафесіянальнага і грамадзянскага станаўлення будучых спецыялістаў. Вядзецца работа па фарміраванню ў іх палітычнай і маральнай культуры, сацыяльнай актыўнасці. На гэтым напрамку дасягнуты пэўныя поспехі. Аднак у ідэалагічнай рабоце накапілася ў нас і нямала праблем. Распрацоўваемыя мерапрыемствы выхаваўчага характару не заўсёды даюць належную аддачу. У выніку ў студэнцкім асяроддзі назіраюцца зусім непажаданыя з'явы — маральны нігілізм, працоўная і сацыяльная пасіўнасць, маюць месца амаральныя ўчынкі. Партком абавязаны больш рашуча паляпшаць ідэалагічную работу і дамагацца пазбаўлення ад тых студэнтаў, на якіх не аказваюць уздзеяння выхаваўчыя меры, хто прыйшоў ва універсітэт не за ведамі, а дзеля дыплома.

ПЕРАБУДОВА, зазначыў у дакладзе М. І. Старавойтаў, выявіла адну важную асаблівасць. Мы пакуль што псіхалагічна аказаліся не падрыхтаванымі вырашаць задачы па максімуму. Стэрэатып мыслення ў выкладчыкаў, накіраваны на абасабленне свайго прадмета, перабольшванне яго значнасці, што складваўся на працягу многіх гадоў, адмоўна ўплывае на студэнта. У выпадку нездавальняючай падрыхтоўкі спецыяліста мы шукаем прычыну ў скарачэнні вучэбных гадзін, а не ў дрэннай методыцы чытаемых курсаў. Вось і атрымліваецца: кіраўніцтва па перабудове на факультэтах і ў падраздзяленнях як быццам ажыццяўляецца, а пераважная большасць студэнтаў гэтага не адчувае.

Састаўной часткай ідэалагічнай работы з'яўляецца арганізацыя сістэмы эканамічнай і палітычнай вучобы. За яе ўзровень адказвае намеснік сакратара парткома па ідэалогіі Г. Д. Ветлугаеў. Тут таксама ёсць некаторыя недахопы. Перш за ўсё трэба дабіцца максімальнага наведвання слухачамі заняткаў, высокага ўзроўню чытаемых курсаў.

У справаздачы парткома дадзена адпаведная характарыстыка і ацэнка работы кожнага члена парткома. Адзначана, што ў апошні час больш мэтанакіравана працуе на даручаным участку намеснік сакратара парткома старшыня галаўной групы народнага кантролю Ю. А. Праляскоўскі. Аднак яму не трэба абмяжоўвацца арганізацыяй неабходных праверак, абмеркаваннем іх вынікаў на пасяджэннях групы НК, а ўсе справы, як кажуць, даводзіць да рэальнага канца, дамагацца ўхілення недахопаў і парушэнняў.

Значную работу ў напрамку перабудовы праводзіць універсітэцкая арганізацыя таварыства «Веды», адказным сакратаром якой з'яўляецца член парткома В. І. Старакожава. Аднак і ёй ёсць яшчэ над чым папрацаваць. Перш за ўсё трэба змагацца не за колькасць чытаемых лекцый, а за павышэнне іх якасці, наладзіць улік думак і заўваг, выказваемых слухачамі. У перыяд перабудовы больш актыўнай павінна стаць дзейнасць прафсаюзнай, камсамольскай, іншых грамадскіх арганізацый. У многім гэта залежыць ад таго, які ўплыў на іх работу аказвае партыйны камітэт. Як сведчаць асобныя факты, прыкметных зрухаў тут яшчэ не назіраецца. Наадварот, у асобных прафсаюзных арганізацыях факультэтаў і падраздзяленняў знізілася цікавасць да прафсаюзных сходаў, не адчуваецца высокай адказнасці членаў прафсаюза. На абмеркаванне прафсаюзных сходаў у пераважнай большасці выносяцца дзяжурныя вытворчыя пытанні. У гэтым бачацца пэўныя пралікі старшыні прафкома члена парткома М. Н. Мурашкі.

Партыйны камітэт яшчэ недастаткова дапамагае камітэту камсамола і студэнцкаму прафкому, дзе па-сутнасці яшчэ не створана ініцыятыўнага працаздольнага рэзерву выбарнага актыву.

Адзначана аслабленне ўвагі членаў парткома Л. М. Галеевай па кантролю за дзейнасцю факультэта грамадскіх прафесій і В. І. Сіськова — за павышэнне ўзроўню спартыўнай і фізкультурна-масавай работы ва універсітэце.

Неад'емнай часткай перабудовы стала публічнасць яе вынікаў. Тут вялікая роля надаецца шматтыражнай газеце «Гомельскі універсітэт», рэдактарам якой з'яўляецца член парткома У. П. Балога. Калектыў рэдакцыі ў цэлым разумее свае задачы і імкнецца іх вырашаць. Але на старонках газеты яшчэ недастаткова аналізуюцца нашы недахопы, адлюстроўваецца перадавы вопыт. Амаль няма рэагаванняў на крытыку і на выказваемыя на старонках газеты прапановы.

У дакладзе М. І. Старавойтава ўсебакова адлюстравана арганізацыйна-партыйная работа за справаздачны перыяд, адзначана, што на пасяджэннях парткома і партыйных сходах цяпер аналізуецца стыль работы рэктарата, дэканатаў. Аднак слабым звяном у рабоце парткома з'яўляецца кантроль і праверка выканання прымаемых рашэнняў. Яшчэ не вядзецца поўны ўлік крытычных заўваг і прапаноў камуністаў, не даецца адпаведная інфармацыя аб іх рэалізацыі. Не заўсёды своечасова даводзіцца да ведама камуністаў аб выкананні раней прынятых пастаноў. На гэтыя недахопы звернута ўвага сакратара парткома і яго намесніка па арганізацыйнай рабоце Я. А. Семенчука.

АБМЕРКАВАННЕ справаздачы партыйнага камітэта па кіраўніцтву перабудовай праходзіла ў абстаноўцы высокай дзелавітасці і партыйнай патрабавальнасці. Размова ішла перш за ўсё аб тым, дзе допушчаны пралікі, на што неабходна безадкладна накіраваць намаганні для паўнейшага выкарыстання наяўных рэзерваў і магчымасцей. Патрабуецца не толькі паспяхова справіцца з задачамі перабудовы, але і забяспечыць большую прэстыжнасць нашаму універсітэту — вядучай вышэйшай навучальнай установе рэгіёна. Гэта асабліва важна цяпер, калі пераважную большасць спецыялістаў універсітэт пачне рыхтаваць па прамых заказах прадпрыемстваў, аб'яднанняў, арганізацый, гаспадарак розных галін вытворчасці. Само жыццё патрабуе карэнным чынам змяніць адносіны да падрыхтоўкі студэнтаў, іх выхавання, павышэння аддачы ад вузаўскай навукі, умацавання яе тэхнічнай базы. Вострыя праблемы стаяць і перад нашымі грамадазнаўцамі. Словам, задач і клопатаў шмат. Наш поступ наперад залежыць цяпер ад універсітэцкага калектыву ў цэлым і кожнага яго члена ўасобку.

Выступіўшыя на агульнауніверсітэцкім сходзе сакратар партарганізацыі фізічнага факультэта **Т. П. Жалонкіна**, дацэнт кафедры дыфураўненняў **Ю. А. Кашын**, намеснік сакратара парткома старшыня галаўной групы народнага кантролю **Ю. А. Праляскоўскі**, старшыня Савета кафедр грамадскіх навук **У. І. Качаткоў**, рэдактар шматтыражнай газеты **У. П. Балога**, прарэктар па вучэбнай рабоце **Л. А. Шамяткоў**, студэнты **П. Макарэвіч** з біялагічнага і **Г. Маторанка** з эканамічнага факультэтаў, загадчык НДС **Г. С. Міцюрыч**, рэктар універсітэта **Б. В. Бокуць** указвалі шляхі, якімі мы павінны ісці да больш высокіх рубяжоў у перабудове вышэйшай школы. На сходзе гучала аб'ектыўная крытыка. Недаравальна, калі нашай рабоце нярэдка перашкаджае нездаровы маральна-псіхалагічны клімат, як напрыклад, на біялагічным факультэце, дзе ўзнік канфлікт паміж загадчыкам кафедры прафесарам Б. П. Савіцкім і сакратаром партбюро В. А. Хількевічам.

Работа парткома па кіраўніцтву перабудовай у цэлым ацэнена станоўча. Аднак, як адзначалася вышэй, ёсць і нямала недахопаў, ад якіх неабходна пазбавіцца ў самыя сціслыя тэрміны. Партыйны камітэт мае патэнцыяльныя магчымасці, каб у далейшым ажыццяўляць кіраўніцтва перабудовай з неабходным дынамізмам і глыбінёй.

У РАБОЦЕ агульнауніверсітэцкага партыйнага сходу прынялі ўдзел інструктар аддзела навукі і навучальных устаноў ЦК КПБ **П. І. Брыгадзін**, загадчык аддзела навукі і навучальных устаноў абкома КПБ **В. М. Збароўскі**, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі гаркома КПБ **В. М. Некрашэвіч**, сакратар Цэнтральнага РК КПБ **Ю. Г. Грыцэвіч**.

Ю. Г. Грыцэвіч і **П. І. Брыгадзін** выступілі на партыйным сходзе.

НАПРАМКІ ДАЛЕЙШАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

З пастановы сходу

— Да канца 1987—1988 навучальнага года распрацаваць адзіны комплексны план мерапрыемстваў па перабудове асноўных напрамкаў дзейнасці Гомельскага дзяржуніверсітэта, уключыўшы ў яго прынятыя раней арганізацыйна-палітычныя мерапрыемствы па выкананню рашэнняў XXVII з'езда КПСС, студзеньскага (1987 г.) Пленума ЦК КПСС, Асноўных напрамкаў па перабудове вышэйшай і сярэдняй спецыльнай адукацыі.

(Адказныя — Б. В. Бокуць, Л. А. Шамяткоў, М. В. Навучыцель, М. І. Старавойтаў, М. Н. Мурашка, Н. І. Колтышава, М. Г. Жукевіч).

— Рэктарату, дэканатам і кафедрам сумесна з партыйным камітэтам, партбюро і партгрупамі да 15 красавіка 1988 года прыняць рашэнне па ўпарадкаванню структуры універсітэта з мэтай аб'яднання і ўмацавання кафедр і факультэтаў.

(Адказн. — Л. А. Шамяткоў).

— Кіруючыся рашэннямі XXVII з'езда партыі, студзеньскага (1987 г.) Пленума ЦК КПСС, рэктарату, дэканатам і кафедрам, парткому, партыйным бюро і партгрупам да чэрвеня 1988 года завяршыць работу па стварэнню рэзерва кіруючых кадраў універсітэта (з яго наступным пастаянным абнаўленнем), праводзячы яе на аснове шырокай галоснасці, дэмакратызма, уліку думак партыйных груп і арганізацый, падраздзяленняў адпаведных працоўных калектываў.

— Даручыць парткому хадайнічаць перад Гомельскім абкомам КПБ па правядзенню абласной нарады вузаўскіх работнікаў і кіраўнікоў аб'яднанняў і прадпрыемстваў па пытаннях Асноўных напрамкаў перабудовы вышэйшай школы на сучасным этапе.

(Адказн. — М. І. Старавойтаў).

— Парткому, партбюро факультэтаў з мэтай узмацнення кантролю за дзейнасцю розных падраздзяленняў універсітэта, грамадскіх арганізацый, органаў самадзейнасці і масавых рухаў сістэматычна заслухоўваць іх кіраўнікоў на сходах у партгрупах, факультэцкіх партарганізацыях, пасяджэннях партыйных бюро і парткома.

— Рэдакцыі шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт» (адказн. — У. П. Балога) больш мэтанакіравана асвятляць пытанні перабудовы вышэйшай школы. Для павышэння дзейснасці вузаўскага друку рэктарату, парткому, дэканатам і кафедрам своечасова рэагаваць на крытычныя выступленні газеты.

ДА 100-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ А. С. МАКАРАНКІ

ДАРАГІ НАМ ЧАЛАВЕК

Інтэрв'ю

Гэта сапраўднае шчасце — сустрэць на сваім жыццёвым шляху Настаўніка ў самым высокім разуменні гэтага слова, чалавека, які здолеў разбудзіць схаваныя ў нас сілы, сябра, на чыю падтрымку ў цяжкі момант заўсёды можна разлічваць, асобу, што натхняе нас у рабоце над стварэннем сябе.

Жыхарка г. Гомеля Г. К. Герашчанка лічыць, што ёй у жыцці сапраўды пашанцавала. Яе Настаўнікам быў выдатны педагог і пісьменнік Антон Сямёнавіч Макаранка.

Члены універсітэцкага педагагічнага клуба «Дыафант» не так даўно зрабілі захапляючую экскурсію па макаранкаўскіх мясцінах і выпадкова даведаліся, што ў нашым горадзе жыве былая выхаванка камуны, якой кіраваў А. С. Макаранка. Дзяўчаты наведалі былую камунарку (да таго ж аказалася, што жыве яна побач з універсітэтам) і ўзялі ў яе гэта інтэрв'ю.

— Галіна Канстанцінаўна, як і чаму Вы трапілі ў камуну імя Дзяржынскага? Як доўга Ваша жыццё было звязана з ёй?

— У 1933 годзе я засталася круглай сіратой. Трапіла ў дзіцячы прыёмнік, адкуль нас, каля 70 чалавек, такіх жа сірот, адправілі ў камуну, якой у той час кіраваў А. С. Макаранка. Там нас вельмі цёпла сустрэлі, абагрэлі, накармілі, далі адзенне. У той жа дзень размеркавалі па атрадах. Так пачынаўся для мяне камунарскі перыяд, які працягваўся да 1938 года.

— Калі ласка, раскажыце аб Вашай першай сустрэчы з Антонам Сямёнавічам.

— Да таго, як я ўпершыню ўбачыла Антона Сямёнавіча на агульным сходзе камунараў, я шмат даведалася аб ім з расказаў рабят. Яны горача любілі свайго настаўніка. Сход праходзіў дні праз тры пасля таго, як я трапіла ў камуну. Антон Сямёнавіч прысутнічаў на ім. Першае ўражанне: падцягнутасць, стрыманасць, уважлівы і строгі позірк. Сход праходзіў бурна, кіраўніцтва ажыццяўляў савет камандзіраў камуны. Антон Сямёнавіч нічым не выдаваў сваёй прысутнасці, пакуль яму не далі слова. У камуне было сапраўднае самакіраванне.

— А якім было Ваша камунарскае жыццё?

— Вельмі шмат можна пра яго расказаць. Час быў цяжкі, галодны. 30-я гады... Але камуна не галадала і не мёрзла. У стварэнні спрыяльных умоў для жыцця і вучобы дзяцей у той складаны ў нашай гісторыі час была вялікая заслуга А. С. Макаранкі. Жыццё ў камуне кіпела: мы вучыліся, працавалі, актыўна адпачывалі. Кожны атрымліваў не толькі адукацыю, але і прафесію. Штодзённа чатыры гадзіны мы працавалі на заводзе. Пачыналі з простага: рабілі табурэткі, інструменты, пазней сталі выпускаць фотаапараты, вядомыя цяпер ФЭДы. Гэта з'явілася вынікам тых пошукаў, якія пастаянна вёў Антон Сямёнавіч, думаючы пра наш сённяшні дзень і пра нашу будучыню. Да работы ў камуне ён падбіраў не творчых педагогаў, так і таленавітых інжынераў. Вынікі былі відавочныя: камуна не толькі матэрыяльна забяспечвала сябе, але рабяты зараблялі грошы на культпаходы ў тэатр, кіно, падарожжы, кішэнныя расходы. У нашым далейшым жыцці гэта, думаецца, адыграла асноўную ролю. Працалюбства, цярпенне і іншыя каштоўныя якасці нам дапамог сфарміраваць ў сабе наш Настаўнік.

Антон Сямёнавіч быў вялікім паклоннікам тэатра і змог прывіць гэту любоў і нам. Калі ў якасці пакарання мы пазбаўляліся магчымасці пабываць у тэатры, гэта было для нас сапраўдным трагедыяй. У камуне працавала шмат разнастайных гурткоў, кожны мог знайсці сабе занятак па душы. А летам усіх чакалі найцікавейшыя падарожжы па Волзе, Каўказу, Крыму або адпачынак у Святагорску (цяпер Славянагорск).

— Галіна Канстанцінаўна! А якімі былі ўзаемаадносіны камунараў?

— Нашы камунарскія атрады былі рознаўзроставымі. Старэйшыя па-сямейнаму апекавалі малодшых, дапамагалі ім. Яшчэ аб адносінах можна сказаць так: высокія патрабаванні да сябе, таварышаў і сапраўдная дружба, якая прайшла праз усё наша жыццё. Мы да гэтага часу памятаем адзін аднаго, сустракаемся, перапісваемся. І да гэтай пары існуе той самы савет камандзіраў.

— Цікава, а якім было самае строгае пакаранне ў камуне?

— Напэўна, так званы «арышт», калі той, хто правініўся, запрашаўся ў кабінет Антона Сямёнавіча і павінен быў правесці там дзве-тры гадзіны. Але часцей з-за віны аднаго пакутваў увесь атрад. Гэта такая пераважвалася вельмі востра.

— А як складвалася далейшае жыццё тых, хто, атрымаўшы адукацыю і прафесію, уходзіў з камуны?

— Многія заставаліся працаваць на нашым заводзе. Тым жа, хто працягваў вучобу на рабфаку, у тэхнікуме або ВНУ, камуна аказвала пасільную матэрыяльную дапамогу. Часта выпускнікі прыходзілі і прыязджалі туды як дадому.

— Галіна Канстанцінаўна! А як склаўся Ваш далейшы лёс?

— Закончыла медвучылішча. У час Вялікай Айчыннай вайны пайшла добраахвотніцай на фронт. Канец вайны сустрэла пад Прагай. Ёсць узнагароды. А з 1961 года жыву ў Гомелі. Працавала ў дзіцячым садзе, цяпер вось — на пенсіі.

— А сувязі з Вашымі камунарскімі сябрамі падтрымліваеце?

— Так. Мы даволі часта сустракаемся. Ездзім у госці адзін да аднаго. Да юбілейных дат свайго Настаўніка збіраемся ў Маскве. У апошні раз сустракаліся ў 1983 годзе, калі спаўнілася 95 гадоў з дня нараджэння Антона Сямёнавіча. Кожны раз чакаю гэтых сустрэч з дарагімі майму сэрцу людзьмі. Але нас становіцца ўсё менш. Гады ж бягуць...

Памяць пра нашага Настаўніка не дазваляе нам жыць пасіўна. Я, напрыклад, падтрымліваю сувязь з навукова-даследчай лабараторыяй імя А. С. Макаранкі пры Палтаўскім педінстытуце, з Крэменчугскім музеем, многімі школамі, вучылішчамі, балгарскім макаранкаведам А. Узунавым, які цяпер піша кнігу пра Антона Сямёнавіча.

— Як Вы лічыце, а сёння можна працаваць па-макаранкаўску?

— Можна і трэба працаваць менавіта так. Ёсць і прыклады, якія пацвярджаюць мой адказ. Гэта вопыт работы дырэктара Сыктыўкарскай школы-інтэрната Католікава, дырэктара Мамлюцкай школы Кубракова.

— Набліжаецца знамянальная дата — 100-годдзе з дня нараджэння А. С. Макаранкі. Як Вы і іншыя былыя выхаванцы вялікага педагога сустрэнеце гэты юбілей?

— У час святкавання гэтай даты мы традыцыйна сустрэнемся ў Маскве. У праграме будуць выступленні ў школах, ВНУ, прэс-канферэнцыі і г. д.

НА ЗДЫМКУ: члены педагагічнага клуба ГДУ «Дыяфант» у гасцях у Г. К. Герашчанка. У яе сямейным архіве — шмат цікавых, нават унікальных фотаздымкаў 30-х гадоў, калі яна была выхаванкай камуны.

Фота Л. Акінчыц, і А. Ульянкінай.

ЧАС І ЛЮДЗІ

ПОБАЧ З НАМІ—ВЕТЭРАНЫ...

У адпаведнасці з рашэннем Беларускага рэспубліканскага савета ветэранаў вайны і працы і Міністэрства сацыяльнага забеспячэння БССР ад 15 мая 1987 года ў рэспубліцы праведзены рэйд па паляпшэнню матэрыяльна-бытавых умоў, медыцынскага і гандлёвага абслугоўвання і культурнага адпачынку ветэранаў вайны і працы. У нашым універсітэце гэтая работа праводзілася на працягу верасня—кастрычніка. Вынікі рэйда абмеркаваны 14-га снежня на пасяджэнні рэктарата.

На сённяшні дзень у арганізацыі універсітэта налічваецца 126 ветэранаў вайны, працы і Узброеных Сіл СССР, якія працягваюць працаваць у ГДУ ці знаходзяцца на пенсіі, але не страцілі сувязей з калектывам.

Большасць ветэранаў, якія з'яўляюцца членамі нашай арганізацыі, жывуць у добраўпарадкаваных кватэрах. Толькі сем ветэранаў вайны і Узброеных Сіл СССР і шэсць ветэранаў працы па іх заявах маюць патрэбу ў пашырэнні жылплошы. Аднак выявілася, што ў некаторых з гэтых сем'яў на аднаго члена прыпадае больш чым па 7 кв. м жылплошчы, што перавышае ўстаноўленую норму. Гэта не дае ім права стаць на чаргу ў выканкомах адпаведных райсаветаў горада на атрыманне новых кватэр. Таму жыллёвай камісіі прафкома даручана ў бліжэйшы час правесці абследаванне жыллёвых умоў ветэранаў, якія маюць патрэбу ў іх паляпшэнні, скласці неабходную дакументацыю і па магчымасці аказаць дапамогу ва ўключэнні іх у спісы на такое расшырэнне пры райвыканкомах па месцу жыхарства.

Дзесяці ветэранам вайны і працы неабходны рамонт кватэр, паляпшэнне гандлёвага абслугоўвання, матэрыяльная дапамога. Як вядома, рамонтам кватэр займаецца трэст «Будбытрамонт» і ўвахоздзячыя ў яго састаў РБУ і іншыя будаўнічыя арганізацыі (адрасы і тэлефоны ёсць у савеце ветэранаў) на дагаворнай аснове з заказчыкам. Цяпер, у зімовы час, калі гэтыя службы асабліва не загружаны работай, яны ў сілах за кароткі тэрмін выканаць заяўкі на рамонт жылля.

Ветэранам, якія маюць патрэбу ў матэрыяльнай дапамозе, яе можа аказаць ім як членам прафсаюза прафком універсітэта.

Забеспячэннем ветэранаў прадуктамі займаецца адпаведная служба, якая дзейнічае пры гарадскім і раённых аб'яднаннях гандлю.

Дапамогу па вядзенню дамашняй гаспадаркі можа аказаць бюро добрых паслуг горада. Разам з тым тут могуць праявіць сябе і студэнты — узяць шэфства над ветэранамі. Аб такой рабоце, якую вядуць камсамольскія арганізацыі працоўных калектываў, часта паведамляецца ў друку. Такі прыклад ёсць і ў нас. Адна з акадэмічных груп гісторыка-філалагічнага факультэта на працягу чатырох гадоў шэфствавала над ветэранам партыі і працы А. І. Масюковай. На жаль, пасля заканчэння вучобы гэтымі рабятамі, іх ініцыятыву не прадоўжылі. Хацелася б, каб камсамольцы геалагічнага факультэта ўзялі шэфства над пенсіянерам М. І. Чычыным, біялагічнага — над сям'ёй пенсіянера П. П. Грыгор'ева. Наогул, такі рух, які атрымаў назву цімураўскага яшчэ да Вялікай Айчыннай вайны, мог бы заняць дастойнае месца ў рабоце камсамольскай арганізацыі ГДУ. Увіцце самі: у нашай арганізацыі ветэранаў на сённяшні дзень налічваецца 19 пенсіянераў, якія жывуць адзін на адзін са сваёй старасцю. Акадэмічныя групы, асобныя камсамольцы; могуць аказваць ім дапамогу ў многіх справах, няхай на першы погляд і самых нязначных. Прозвішчы і адрасы гэтых пенсіянераў назавуць у савеце ветэранаў універсітэта.

У ходзе рэйду з анкетных даных наш савет выявіў і тых ветэранаў, якіх можна далучаць да камуністычнага выхавання моладзі. У пераважнай большасці — гэта ветэраны партыі, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай вайны. Ветэраны ахвотна ідуць да студэнтаў, маладых працаўнікоў. Асабліва часта яны сустракаліся з моладдзю ў перыяд падрыхтоўкі і святкавання 70-годдзя Вялікага Кастрычніка, 44-й гадавіны вызвалення г. Гомеля ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Аднак савет, на што звернута яго ўвага рэктаратам, яшчэ слаба прыцягвае да такой работы ветэранаў працы. Яны ж могуць многае зрабіць па прафесіянальнаму станаўленню студэнцкай моладзі.

Па ініцыятыве савета ветэранаў на старонках універсітэцкай шматтыражнай газеты пакладзен пачатак зацікаўленай размове аб маральным абліччы моладзі (В. Г. Сіманаў — «Выхаваць у сабе грамадзяніна, 13 кастрычніка, 1987 г.). У бліжэйшы час павінны з'явіцца матэрыялы, падрыхтаваныя выкладчыкамі іншых факультэтаў. Аднак пажадана, каб у гэту размову больш актыўна ўключалася сама моладзь. Камітэту камсамола універсітэта і факультэцкім камсамольскім арганізацыям тут патрэбна праявіць ініцыятыву.

Як паказала анкетаванне, з 15 ветэранаў вайны і працы, якія пайшлі на пенсію, восем працягваюць працаваць ва універсітэце на 0,25 стаўкі, пагадзінна або на поўную стаўку два месяцы ў год. Становіцца вырашацца пытанне або працаўладкаванні і некаторых іншых ветэранаў. Праўда, пакуль нельга працаўладкаваць В. Г. Сіманава і С. А. Паплаўскага, таму што на кафедрах іх спецыяльнасці няма вакантных пасад. Разам з тым асобнай увагі заслугоўвае пытанне працаўладкавання дацэнта В. І. Мядзведзевай. Савет ветэранаў ведае яе як высокакваліфікаванага спецыяліста ў галіне мовазнаўства, добрасумленнага выкладчыка, патрабавальнага да сябе і да студэнтаў, умелага настаўніка моладзі. На кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства ёсць дастатковы запас вакантных гадзін, але яе загадчык прафесар П. У. Сцяцко рашуча не жадае запрашаць В. І. Мядзведзеву на работу. Думаецца, што гэта не адпавядае патрабаванням часу, задачам падрыхтоўкі кваліфікаваных спецыялістаў-філолагаў. Савету ветэранаў сваімі сіламі гэту праблему не вырашыць. Мы спадзяемся на дапамогу рэктарата.

Пры абмеркаванні важнага пытання рэктарат пажадаў савету ветэранаў і ў далейшым мэтанакіравана весці работу па паляпшэнню сацыяльна-бытавога становішча ветэранаў вайны і працы, па арганізацыі культурнага адпачынку і далучэння іх да пасільнай працоўнай дзейнасці.

Г. ЕУДАКІМЕНКА,
старшыня савета ветэранаў вайны і працы, дацэнт.

УКРАІНСКАЙ ССР—70 ГАДОЎ

25-га снежня спаўняецца 70 гадоў з дня ўтварэння Украінскай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

У БРАЦКІМ САЮЗЕ

Гэтая старажытная славянская зямля раскінулася на паўднёва-захадзе Усходне-Еўрапейскай раўніны. Плошча УССР — 603,7 тыс. квадратных кіламетраў. Колькасць насельніцтва перавышае 50 млн. чалавек. Дзве трэція тэрыторыі рэспублікі — урадлівыя чарназёмы. Украіна багата каменным вугалем Данбаса, жалезнымі і марганцавымі рудамі Падняпроўя, прыродным газам Прыкарпацця і Харкаўшчыны, мармурамі Закарпацця і лабрадарытамі Жытоміршчыны. Больш 1700 відаў карысных выкапняў здабываецца на Украіне. Рэспубліка мае высокаразвітую чорную, каляровую металургію, самую сучасную электраэнергетыку, розныя галіны машынабудавання, высокамеханізаваную сельскую гаспадарку.

Украіна — рэспубліка з багатай слаўнай гісторыяй. У наш час нельга не зразумець мінулае, не прадбачыць будучыню, не звяртаючыся да гісторыі і вопыту Кастрычніцкай рэвалюцыі, які мае інтэрнацыянальнае сусветна-гістарычнае значэнне. Услед за рабочымі Пецярбурга і Масквы пад ленінскія сцягі стаў пралетарыят Украіны. У канцы кастрычніка 1917 года перамагло паўстанне рабочых і салдат Кіева. Надзейнай апорай барацьбы за ўладу Саветаў сталі пралетарскі Данбас і Прыдняпроўе, чырвоны Харкаў. Працоўныя масы рашуча пайшлі за бальшавікамі, усведамляючы, што толькі на гэтым шляху магчымы вызваленне ад класавага, нацыянальнага і духоўнага прыгнёту, ажыццяўленне сапраўднай сацыяльнай справядлівасці.

25-га снежня 1917 года ў Харкаве І Усеукраінскі з'езд Саветаў абвясціў Украіну Савецкай Рэспублікай і стварыў яе першы рабоча-сялянскі ўрад — Народны сакратарыят. Утварэнне Украінскай Савецкай Рэспублікі горача вітаў У. І. Ленін.

Выдатнай падзеяй у жыцці камуністаў і ўсяго ўкраінскага народа стаў І з'езд бальшавікоў Украіны, які адбыўся ў ліпені 1918 года. Ён завяршыў аб'яднанне бальшавіцкіх арганізацый, што дзейнічалі на тэрыторыі рэспублікі, і стварыў Камуністычную партыю (бальшавікоў) Украіны як адзін з атрадаў адзінай ленінскай партыі.

Дзякуючы сацыялістычным утварэнням, ажыццёўленым пасля перамогі Вялікага Кастрычніка, шматграннай дзейнасці Камуністычнай партыі па ажыццяўленню ленінскай нацыянальнай палітыкі, бескарыснай брацкай дапамозе ўсіх народаў СССР, і перш за ўсё, вялікага рускага народа, Украіна за кароткі тэрмін ператварылася ў перадавую рэспубліку з высокаразвітай прамысловасцю, сацыялістычнай сельскай гаспадаркай, перадавой культурай, нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па змесце.

Цяпер, калі партыя паставіла і разам з усім народам рашае задачу першаступеннай важнасці, — паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на базе навукова-тэхнічнага прагрэсу — непараўнальна ўзрастае роля дружбы і супрацоўніцтва паміж усімі народамі СССР. Цесныя эканамічныя і культурныя сувязі ўстаноўлены паміж працоўнымі калектывамі, абласцямі і гарадамі рэспублік-сясцёр Украіны і Беларусі. Іх эканамічнае супрацоўніцтва знаходзіць сваё адлюстраванне ў абмене вопытам з розных сфер вытворчасці, кадрамі, дасягненнямі навукі і многім іншым. Высокаму разуменню інтэрнацыянальнага абавязку садзейнічае і разгортванне сацыялістычнага спаборніцтва. Нямала павучальнага ў гэтых адносінах ужо накоплена ў суседніх абласцях (Бранскай, Чарнігаўскай, Гомельскай), брацкіх саюзных рэспублік — Расійскай Федэрацыі, Украінскай ССР і Беларускай ССР.

З кожным годам павялічваецца колькасць калектываў, якія вядуць дзейснае сацыялістычнае спаборніцтва. Дзелавыя сувязі падтрымліваюць на працягу многіх гадоў транспартнікі, будаўнікі, хімікі, энергетыкі, нафтавікі, механізатары, жывёлаводы, работнікі навукі і культуры, народнай асветы і вышэйшай школы, гандлю і г.д. Яны пастаянна абменьваюцца дэлегацыямі, сумесна арганізуюць конкурсы прафесіянальнага майстэрства, праводзяць суботнікі, разнастайныя ідэалагічныя і культурна-масавыя мерапрыемствы. Гэтае спаборніцтва, як правіла, прыносіць добрыя вынікі. Гэта перш за ўсё адносіцца да калектываў чыгуначных аддзяленняў трох спаборнічаючых абласцей, гомельскага будтрэста № 14 і трэста «Чарнігаўпрамбуд», рэчыцкага і прылукскага ўпраўленняў свідравальных работ. Спаборнічаючы, яны настойліва ўкараняюць перадавыя тэхналогіі.

Цесныя вытворчыя сувязі падтрымліваюць Навазыбкаўскі і Клімаўскі (РСФСР), Гараднянскі і Шчорскі (УССР) і Добрушскі (БССР) раёны. Тут вынікі працоўнага саперніцтва разглядаюцца кожны квартал. Ход спаборніцтва шырока асвятляецца на старонках раённых газет, у плакатах і лістоўках. Гадавыя паказчыкі і новыя сацыялістычныя абавязацельствы абмяркоўваюцца на раённых злётах, на якія запрашаюцца перадавікі вытворчасці і кіраўнікі раёнаў, што спаборнічаюць паміж сабой.

Сацыялістычнае спаборніцтва натхняе вытворчыя калектывы яшчэ паўней выкарыстоўваць наяўныя рэзервы, шукаць і актыўна ўкараняць найбольш эфектыўныя формы прапаганды перадавога вопыту, дабівацца павышэння прадукцыйнасці працы і палітычнай актыўнасці савецкіх людзей.

Моцная дружба, супрацоўніцтва і ўзаемадапамога працоўных калектываў брацкіх рэспублік з'яўляецца адной з галоўных крыніц неаслабнай сілы, залогам поспеху ў вырашэнні стратэгічных задач перабудовы і паскарэння.

А. РУБАН,
загадчык кафедры гісторыі СССР і БССР, дацэнт.

Спорт

НАПЕРАДЗЕ— ВЫШЭЙШЫЯ РАНГАМ

У аматараў спорту вялікую цікавасць выклікалі камандныя спаборніцтвы шахматыстаў на першынство ГДУ па праграме кругагадовай універсіяды. Турнір прысвячаўся 70-годдзю Вялікага Кастрычніка. У састаў кожнай каманды ўваходзіла па пяць чалавек — 3 мужчыны і 2 жанчыны.

Спаборніцтвы завяршыліся перамогай шахматыстаў матэматычнага факультэта. Толькі на адно ачко адсталі ад іх будучыя эканамісты. Наступныя месцы занялі адпаведна каманды фізічнага, геалагічнага, гісторыка-філалагічнага і біялагічнага факультэтаў.

Варта зрабіць папрок у адрас кіраўніцтва факультэта фізічнага выхавання. Тут ужо стала «хранічнай хваробай» не выстаўляць сваю каманду на спаборніцтвы як па шахматах, так і па некаторых іншых відах.

У цэлым жа спаборніцтвы прайшлі арганізавана. Яны праводзіліся ў шахматна-шашачным клубе пры інтэрнаце № 2. Неабходна назваць прозвішчы тых, хто паказаў лепшыя вынікі на першай дошцы. Гэта — кандыдаты ў майстры спорту СССР студэнт фізічнага факультэта М. Ахраменка і В. Алейнікаў з гістфіла. Партыю паміж сабой яны звялі ўнічыю, а ў астатніх сваіх сапернікаў выгралі і абодва набралі па 4,5 ачка.

Сярод дзяўчат наперадзе аказаліся таксама шахматысткі, якія маюць высокую спартыўную кваліфікацыю: кандыдат у майстры спорту А. Петракавец і першаразрадніца Л. Гарадзецкая з матэматычнага факультэта. У заключэнне нельга не адзначыць недысцыплінаванасць асобных удзельнікаў турніра. На адну з сустрэч зафіксіраваны няяўкі двух студэнтаў каманды гістфіла, па адным разу няпоўнымі саставамі выступалі шахматысты фізічнага і біялагічнага факультэтаў.

А. КОСЦІКАЎ,
галоўны суддзя спаборніцтваў.

Мы—інтэрнацыяналісты

ПАСЯБРАВАЛІ

На таваразнаўчым факультэце Гомельскага кааператыўнага інстытута рыхтаваліся да сустрэчы гасцей — студэнтаў з Гомельскага дзяржуніверсітэта — удзельнікаў КІДа «Саюз» і навучэнцаў з замежных краін, якія вучацца ў ГДУ. Прэзідэнт КІДа «Саманта» ГКІ Аліна Ніканчук часта званіла ва універсітэт і ўдакладняла некаторыя арганізацыйныя пытанні. Важна было ўсё прадумаць да дробязей, каб гасцям у іх спадабалася. У кааператыўным інстытуце вырашылі сустрэць іх цёпла і сардэчна, па рускім чаем.

І вось сустрэча адбылася. Студэнты універсітэта — прэзідэнт КІДа «Саюз» Жана Власевіч, адказная за сектар перапіскі клуба Галя Вішнякова і іншыя кідаўцы, а таксама замежныя госці Пітэр Марама з Малаві, Сако Ціані і Бары Ібраіма з Гвінеі, Сару Рат Сарвут з Кампучыі, Джуці Анджай з вострава Маўрыкія, Эль Абасі Махамед з Марока — пазнаёміліся з інстытутам. У бібліятэцы іх цёпла сустрэла яе дырэктар Ірына Іванаўна Вялан, якая расказала аб рабоце гэтага важнага ў вучэбным працэсе падраздзялення ГКІ. Усім спадабаўся незвычайны будынак бібліятэкі, яе афармленне. Затым гасцям паказалі лабараторыі вылічальнай тэхнікі (міні-ЭВМ), дысплейныя класы, прадэманстравалі як працуе машына «Іскра». Пабывалі яны і ў фаназале кафедры замежных моў.

А ў студэнцкім кафэ інтэрната ўжо гучала музыка, і гасцей сустракалі хлебам-соллю і дружнымі апладысментамі студэнты ГКІ і воіны Гомельскага гарнізона. На сталах — самавары з гарачым духмяным чаем, смачныя кандытарскія вырабы, сокі.

Вечар адкрыў яго вядучы — выкладчык кафедры замежных моў ГКІ Аляксандр Іванавіч Тоўкач і трэцякурсніца таваразнаўчага факультэта Таісія Шабан. Яны падрабязна расказалі пра інстытуцкі КІД, а затым прадставілі слова ініцыятару сустрэчы студэнтаў дзвюх ВНУ горада — аўтару гэтых радкоў, якая прачытала спецыяльна напісаны ёй да гэтага вечара верш «Дай руку мне, сябар!»

Жана Власевіч і Галя Вішнякова гаварылі аб шырокай дзейнасці Клуба інтэрнацыянальнай дружбы ГДУ, а замежныя студэнты расказалі пра сябе, сваю Радзіму, адказалі на пытанні студэнтак ГКІ Святланы Якімавай, Надзежды Вараб'ёвай і інш.

На вечары прагучаў музычны сувенір для універсітэцкіх гасцей, які выканала вакальна-інструментальнае трыо «Юнацтва» кааператыўнага інстытута. З канцэртнымі нумарамі выступілі таксама замежныя студэнты.

На памяць аб сустрэчы ўсім студэнтам ГДУ былі ўручаны сувеніры. Прыемна было прымаць словы ўдзячнасці ад гасцей, якім у нас вельмі спадабалася. Яны прасілі аўтографы, выказалі спадзяванні на новыя сустрэчы.

Наша дружба будзе працягвацца. Мы заўсёды рады гасцям і гаворым: «Сардэчна запрашаем у ГКІ!»

Т. ЛУКОЎСКАЯ,
ст. бібліятэкар ГКІ.

Рэпліка

«...ПРА АСАБІСТАЕ ЖЫЦЦЁ АБО ЯК СТАЦЬ КІНАЗОРКАЙ...»

У час творчых сустрэч вядомых артыстаў тэатра, кіно з гледачамі апошнім цікава даведацца пра акцёра як мага больш: і як ён прыйшоў у тэатральнае мастацтва, кіно, як працаваў над найбольш удалымі і значнымі ролямі, пра творчыя планы, захапленні артыста... Жывыя кантакты з публікай павінны прыносіць яму творчы і эмацыянальны зарад. У сваю чаргу па пытаннях, якія яму задаюць на сустрэчах, артыст мяркуе аб тым, чым жыве сённяшні патрабавальны глядач, якія праблемы яго хвалююць, што падабаецца яму або наадварот не задавальняе ў сучасным тэатры, кіно і г. д. А гэта потым можа знайсці сваё адлюстраванне ў новых работах акцёра.

Але, на жаль, не заўсёды сустрэчы атрымліваюцца менавіта такімі. Чаму пасля іх застаецца ў нашай душы горкі асадак, прыкрае пачуццё расчаравання? Не будзем спяшацца вінаваціць у гэтым самога артыста, на сустрэчу з якім мы прыходзім. Падумаем, а што робім мы, гледачы, для таго, каб яна пакінула добры след у памяці, узбагаціла нас духоўна?

Ужо ўстанавіўся своеасаблівы сцэнарый нашых сустрэч з акцёрамі: мы задаем ім пытанні, яны на іх адказваюць. І з гэтых адказаў высвятляецца пазіцыя творчага чалавека, грамадзяніна ў складаным мастацкім працэсе, у тым абнаўленні, якое адбываецца сёння ў тэатральнай справе, у кінематографе. Мы таксама даведваемся, што акцёру, як і ўсім астатнім людзям, «ничто человеческое не чуждо».

І зноў даводзіцца паўтарыць усё тое ж «але». Артысту нярэдка задаюць бестактоўныя пытанні. Так было і ў час сустрэчы калектыву нашага універсітэта з заслужаным артыстам РСФСР Віктарам Праскурыным.

«Ці не раўнівая ваша жонка, вы ж здымаецеся ў фільмах разам з прыгожымі артысткамі?», «Як стаць спадарожніцай кіназоркі?» — гэта толькі асобныя прыклады «узораў» элементарнай бескультурнасці асобных нашых студэнтаў, якую яны «прадэманстравалі» у той вечар. Добра яшчэ, што В. Праскурын аказаўся чалавекам не без пачуцця гумару і здолеў выйсці з не вельмі зайздроснага для яго становішча, у якім апынуўся перад вялікай аўдыторыяй.

Дык ці не сведчаць падобныя прыклады «арыгінальных» пытанняў аб тым, што духоўнае абліччa некаторых студэнтаў яшчэ далёкае ад дасканаласці? І гэта не можа не хваляваць.

Т. НІКАЛАЕВА.

Арганізуе жансавет

ЗНАЁМЦЕСЯ: МОДА-88

Хто з жанчын не марыць аб тым, каб выглядаць прыгожа, па-сучаснаму і з густам апранутай? Магчымасць выбраць для сябе мадэлі адзення, якія і зробяць жанчыну элегантнай і прывабнай, прадастаўляе выкладчыцам, супрацоўніцам, студэнткам універсітэта жансавет ГДУ. Ён арганізаваў дэманстрацыю мадэляў эксперыментальнай лабараторыі Дома быту аб'яднання «Элегант», якая адбудзецца заўтра, 23-га снежня, у актавай зале першага вучэбнага корпуса.

Пачатак — у 18 гадзін.

На навінкі сезона-88, якія зацікавяць наведвальніц прагляду мод, можна потым афарміць заказы ў Доме быту па вул. Інтэрнацыянальнай.

ЗАПРАШАЕ ШКОЛА «ЮНЫ ФІЛОЛАГ»

Кафедра рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства Гомельскага дзяржаўнага універсітэта (вул. Савецкая, 108, ауд. 2-26) запрашае вучняў сярэдніх школ г. Гомеля ў школу «Юны філолаг».

Заняткі праводзяцца два разы ў месяц (кожны першы і трэці панядзелак) у ауд. 3-23 1-га вучэбнага корпуса універсітэта.

За даведкамі звяртацца па тэл. 56-32-33.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы навукова-даследчага сектара і друкарска-размнажальнай лабараторыі выказваюць глыбокае спачуванне друкару ЖАЛЕЗНЯКОВУ Эдуарду Паўлавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці ЖОНКІ.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 3-11, тэл. 57-16-52.

«Гомельскі універсітэт» — орган парткома, рэктората, профсоюзных комитетов, комитета ЛКСМБ Гомельского государственного университета. Гомельская фабрика «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1.

АЗ 54511.
Аб'ём — 1 друк. арк.
Тыраж 2000 экз. Заказ 977.